

Pryss (Prytz)

Släkten Pryss tros ursprungligen härstamma från Tyskland. Den äldre grenen adlad den 7 september 1661, introducerad 1664; utdöd den 8 september 1852; den yngre grenen adlad och adopterad 1799, introducerad på Riddarhuset 1800 (nr 702). Ätten immatrikulerades på finska Riddarhuset 1818.

Claes Prytz var krigsöverste i Sverige under Sturarnas tid. Han ligger jämte sin fru begravnen i Sköllersta kyrka, där deras bilder är uthuggna på gravstenen; han med full beväpnning, hon, som var av Laxmandätten* i adlig skrud. Han var ägare till gods i Västmanland och Närke men miste dem under Gustaf I:s regering och reformationen, eftersom han, som då var nära 100 år gammal, satte sig emot införandet av den lutherska läran.

Sonen Hans Claesson Prytz, född 1460, munk i Örebro Karmeliterkloster 1504 efter att han återfått sin syn, som förlorades vid fyra års ålder; blev lutheran och lämnade klostret 1523 men återfick ej något av faderns gods. Gift s å med Anna (ofrälse), död 1558.

Sonen Claes Hansson Prytz, f omkring 1524, stadsskrivare i Örebro, d 1560, gift med Karna Benktsdotter. Sonen Håkan Claesson Pryss, född 1555, hövitsman i Johan III:s tid, död 1585. Stamfader för adopterade ätten Prytz, nr 702. Sonen Anders Pryss, född i Norrköping; skeppskapten, död 1612, gift med först med Clara Nowenburg, sedan med Ingrid Carlsdotter Bank, död 1643.

Sonen Håkan Pryss, född den 16 juni 1610 i Östergötland, rådman i Åbo, död den 9 februari 1667, gift med Kerstin Arvidsdotter Frisia, född 1623, dotter av Arvid Johansson Frisia och Elin Persdotter. Sonen Anders Pryss, född den 3 april 1640 i Åbo, student där 1656, fil mag 1664; prost och kyrkoherde i Kimito, Finland 1678, död den 14 mars 1689, gift först med Margareta Kexlera, begravd den 20 maj 1679 i Åbo domkyrka, dotter till professorn Simon Kexlera och Ingeborg Elisabet Gerslenia. Sedan gift med Margareta Pratenia, dotter till kyrkoherden i Kimito Johan Pratanus och Maria Rothovia. Deras dotter Catharina Pryss, död 1736 i Huaröds prästgård, gift den 23 januari 1702 med Nils Bruzelius, född 12 juni 1669 i Brusås, död 1737.

Sonen till Anders Pryss och Margareta Pratenia, Anders Pryss, född 23 september 1671, professor, död 1746, gift med Catharina Charlotta Wallenstierna, född 1671, död 1735; gift 1735 med Beata Munsterhjelm, född den 30 september 1705, död barnlös den 18 mars 1753. Sonsonen till Anders Pryss och Catharina Charlotta Wallenstierna, Anders Johan Pryss, adlades och introducerades vid finska Riddarhuset under nr 57.

T v: Släkten Pryss vapen (från *Adelsvapen* med tillstånd från WebWay AB). T h: Släkten Laxmands vapen. En tidig variant av detta vapen finns bevarat på en vägg i Ystads gråbrödrakloster.

*Släkten Laxmand var av skånsk härkomst men även besutten i Halland och Danmark. Den förste med säkerhet kände ättemedlemmen är Peder Lauzmand, känd 1315-34.

Källa: Den introducerade adelns ättartal, G Elgenstierna, Stockholm, 1925-36.